

Camí Ral

Olesa de Bonesvalls

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Emplaçament Camí d'Avinyonet a Gavà que passa per Olesa de Bonesvalls

Coordenades:

Latitud: 41.34674
Longitud: 1.84554
UTM Est (X): 403418
UTM Nord (Y): 4577892

Classificació

Número de fitxa 08146 - 45
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Romà
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: En part perdut ja que molts trams es van trepitjar per la carretera
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dl., 19/09/2005 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC
Data de la darrera revisió: dv., 06/03/2026 - 13:00

Descripció

El Camí Ral segueix el traçat entre Begues i Avinyonet del Penedès, passant pel terme d'Olesa de Bonesvalls. Al tram de Begues a Olesa, l'antic camí que hi havia abans de la construcció de la carretera que es va fer entre 1927-28, creuava la riera de Begues fins a nou vegades; un cop passada la vinya de l'Escalat pujava vers el Pla de la Creu on el camí era més ample, i d'aquí baixava fins a l'Hospital. En aquest tram encara es poden veure al paviment de roca les roderes dels antics carruatges.

Des de l'Hospital la via creuava la riera de Begues, pujava per Cal Camat i seguia dret fins el Mas Cortnou; per sota de l'actual carretera sortia a can Malet, on es trobava amb el camí vell d'Olesa a Vilafranca, passava per sobre el mas Cortvell, els masos de la Gavarra sortint a coll de Garró, on encara es conserva l'antic empedrat que segueix la ruta cap a Vilafranca.

La carrerada seguia pràcticament el mateix recorregut que el camí Ral de Barcelona per Sant Climent de Llobregat i Begues fins a Vilafranca, amb parada al Hospital d'Olesa. Després passava per can Parellada (mas Vallès al segle XVI), travessava el fondo de can Malet i s'enfilava vora el mas Cortvell per a seguir cap a la Gavarra.

Observacions:

El Grup de Recerca Olesa Rural i el Centre d'Estudis Beguetans amb el suport de l'Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls ha fet diverses actuacions de recuperació del traçat del camí Ral de Barcelona a Vilafranca al seu pas pel terme d'Olesa. El tram que va de l'Hospital de Cervelló al coll de Garró i can Ràfols dels Caus (Avinyonet del Penedès) es va senyalitzar i inaugurar el 12/10/2025. L'any 2022 es va fer l'actuació en el traçat entre Begues i l'Hospital.

La recerca portada a terme pel GROR i el CEB va determinar que la descripció que va fer Mn. Salvador Misser (Misser i altres, 1993) barrejava el traçat del camí Ral i el de la Carrerada de Begues, un traçat que s'havia modificat amb la construcció de la carretera d'Olesa a Avinyonet feta pels volts de 1888. El traçat real del camí s'ha pogut certificar amb el treball de camp realitzat per aquest grup d'estudiosos i les evidències històriques que han recopilat en la seva recerca.

Història

Per Olesa passava una important via romana, coneguda com Via Narbonense (MARGARIT, 1984). La Narbonense es separava de la via Augusta a la zona de Tordera, seguint la via Augusta per Martorell fins a Olèrdola, i la Narbonense anava pel Maresme cap Barcelona i d'aquí a Cornellà, Sant Boi, Sant Climent, collada de Begues, Olesa, les Cabòries fins a Olèrdola. Era un important pas de persones, animals, productes, militars, carruatges. Als murs de l'Hospital hi havia diferents vestigis de probable procedència romana, com la Carassa, alguns carreus i un cap que hi havia sota la creu de la porta principal que va ser derrocada el 1936, i que podrien procedir d'algun edifici anterior. El Camí Ral de Barcelona a Tarragona seguia la mateixa via que la via romana, tenint Olesa una situació important. Al Llibre de les Nobleses dels Reys (manuscrit del segle XIV conservat a l'Institut d'Estudis Catalans), parla d'una emboscada en aquesta ruta l'any 1117, essent la referència més antiga d'aquest camí. A un document del 1272 (ACB, Pia Almoina 8, 38) en la donació de la vila d'Olesa a l'Hospital feta per Guillem de Cervelló, es cita el camí públic al peu del qual es construí l'Hospital. Segons explica Misser (1953), encara hi havia trams del camí que conservaven restes de l'antic empedrat entre la Gavarra i coll de Garró. El bandolerisme a la zona fou molt important en tractar-se d'un camí molt transitat. Ens ho recorda un llevador de comptes de l'Hospital diu que l'any 1541 es van fer unes despeses ocasionades pels lladres que es movien pels voltants o per un grup

de bandolers que passava pel camí i s'hostatjaven a l'hospital. Als segles XVI i XVII era un fet comú, que tornà a crear problemes a mitjans del segle XIX amb assalt a masies i vianants. Sembla que a finals del segle XIX el vell Camí Ral es trobava en mal estat en alguns trams, per tant se'l considerava únicament com un camí de bast (MISSER i altres, 1993). La carretera d'Avinyonet a Olesa fou acabada el 1887 per Obres Públiques de la Diputació de Barcelona. També la Diputació va construir la carretera d'Olesa a Begues entre 1927-28, i el 1951 el tram de l'Hospital al poble per sobre de l'antic camí de la Creueta.

Bibliografia

MARGARIT, A. (1984). Notes de Sant Cugat Sesgarrigues. Miscel·lània Penedesenca. Institut d'Estudis Penedesencs.

MISSER I VALLÈS, Salvador (1953). Glosses històriques d'Olesa de Bonesvalls Salvador Misser i Vallès. Barcelona Tall. Gràf. J. Prats Bernadàs.

MISSER I VALLÈS, Salvador (1993). Catàleg monumental de l'Arquebisbat de Barcelona Penedès-Garraf (vol. 1). Olesa de Bonesvalls, Parròquia de Sant Joan i Hospital de Cervelló. Barcelona Arxiu Diocesà de Barcelona 1993.

— Camí ral - - - Carrerada — Camí vell d'Olesa a Vilafranca

